

KOMPETENCEMODEL FOR MUNDTLIG HISTORIEFORTÆLLING – OVERBLIK

RESEARCH 'Researcher'	HÅNDVÆRK 'Håndværker'	KUNST 'Kunstner'	PERFORMANCE 'Performer'	UNDERVISNING 'Underviser'	HISTORIE-FORTÆLLING 'Anvender'	TRADITION 'Traditionsbærer'	IVÆRKSÆTTERI 'Iværksætter'
Gå på opdagelse og find fortælle materiale	(Gen)skab og tilpas fortælle materiale	Udtryk personlig drivkraft	Behersk et répertoire	Definér læringsniveauer og læringsudbytte	Definér målgrupper, behov og mål	Indsaml traditionelle historier	Undersøg markedet
Udforsk historiernes og den mundtlige fortællings baggrund	Behersk krop og stemme	Indlev dig	Skab fortælle-forestillinger	Udvikl og gennemfør undervisningsforløb	Udvikl og gennemfør projekter med anvendt historiefortælling	Optag traditionelle historier	Promovér din virksomhed
Afprøv forskellige teknikker og tilgange	Behersk narrativ og sprog	Eksperimentér	Vær forberedt og fokuseret	Igangsæt fortælleøvelser og -opgaver	Behersk teknikker indenfor anvendt historiefortælling	Arkivér traditionelle historier	Administrér din virksomhed
Oplev og analysér andres arbejde	Behersk mundtlige fortælle teknikker	Kreér	Håndtér tekniske forhold, tid og sted	Støt individuelle eller gruppelærings-processer	Understøt gruppedynamikker og -processer	Hold traditionelle fortællinger i live	Organisér aktiviteter
Reflektér over egen praksis og udvikling	Udvikl en arbejdsmetode og -indstilling	Find dit personlige udtryk	Indlev dig i historien og opbyg publikumskontakt	Evaluér læringsresultater	Evaluér projektresultater ved anvendt historiefortælling	Viderefør traditionelle fortællinger	Vær innovativ

BEMÆRK:

De første fire kompetencedomæner RESEARCHER - HÅNDVÆRKER - KUNSTNER - PERFORMER er de basale domæner.

- Enhver udøvende fortæller, uanset om man er amatør eller professionel, bør dygtiggøre sig indenfor disse (domæner) på lavt til højt niveau i forhold til den Europæiske Referenceramme for Kvalifikationer (EQF)

De sidste fire kompetencedomæner UNDERVISER - ANVENDER - TRADITIONSBÆRER - IVÆRKSÆTTER er supplerende domæner.

- Ikke alle udøvende fortællere skal eller vil gøre det hele. Det afhænger af den enkelte historiefortællers valg, ønsker, behov og tradition.

KOMPETENCEMODEL FOR MUNDTLIG HISTORIEFORTÆLLING – OVERBLIK

RESEARCH ‘Researcher’	HÅNDVÆRK ‘Håndværker’	KUNST ‘Kunstner’	PERFORMANCE ‘Performer’	UNDERVISNING ‘Underviser’	HISTORIEFORTÆLLING ‘Anvender’	TRADITION ‘Traditionsbærer’	IVÆRKSÆTTERI ‘Iværksætter’
Gå på opdagelse og finde fortælle materiale (f.eks. at gå på biblioteker, søge på nettet, få historier fra andre fortællere, indsamle gennem interviews, finde forskellige versioner...)	(Gen)skab og tilpasse fortælle materiale (dvs. at arbejde med ”materialet”: finde historiens skelet; at definere tid, sted og karakterer; at tilpasse fortællingerne til et givent tema, indsamle historier via interviews...)	Have noget på hjerte (f.eks. at underholde dit publikum, sende et budskab, formidle kulturhistorie, respondere på et socio-kulturelt eller politisk emne, bevare og videregive mundtlige fortællinger...)	Mestre et répertoire (f.eks. altid at have historier klar til at blive fortalt; at tegne dig fortællinger med alsidige temaer, rettet mod forskellige målgrupper, til diverse anledninger; at bevæge dig inden for forskellige genrer...)	Definere læringsniveauer og læringsudbytte (f.eks. at definere målgruppen; finde nærmeste udviklingszone; formulere positive læringss mål i forhold til viden, færdigheder og indstilling til arbejdet...)	Definere målgrupper, behov og mål (f.eks. museumsbesøgende, flygtninge, ældreområdet..., sprogudvikling, bearbejdning af minder, selvudvikling...; udvikling af sociale kompetencer, HR, PR...)	Indsamle traditionelle historier (f.eks. at lære fra forgængere, lytte til lokale fortællere, læse, rejse, lave interviews, spørge om lov, følg etiske standarder...)	Undersøge markedet (f.eks. at følge udviklingen indenfor beslægtede kunstformer, opsoge nye kunder og muligheder, kende til takster for aflønning, udforske fonds- o.a. støtt muligheder...)
Udforske historiernes og den mundtlige fortællings baggrund (f.eks. at identificere fortællingens type, læse om den historiske baggrund, finde viden om kulturelle normer; at afkode symboler, metaforer, arketyper; sammenligne forskellige versioner...)	Mestre krop og stemme (dvs. at mestre ’værktøjerne’: opbygge kropsbevidsthed; at arbejde med åndedræt, artikulation, udtale, intonation, klang; at gøre brug af kroppens, ansigtets, stemmens udtryksmuligheder...)	Indleve sig (f.eks. at have forståelse for karaktererne i fortællingen, forstå den socio-kulturelle kontekst; indleve dig i forskellige temperamenter, stemninger, idéer; være på bølgelængde med lytterne; tilpasse dig den specifikke anledning...)	Skabe fortælleforestillinger (f.eks. at sammensætte fortællinger i en effektiv rækkefølge, introducere og forbinde fortællingerne; at samle fortællinger omkring et givent tema; at skabe variation og dynamik...)	Udvikle og gennemføre undervisningsforløb (f.eks. at lave en klar undervisnings-plan, tilpasse undervisningsmetoderne til målgruppen, medbringe det nødvendige materiale; at stimulere forskellige læringsformer; at være indstillet på uforudsete ting, tilpasse planen løbende...)	Udvikle og gennemføre projekter med anvendt historiefortælling (f.eks. at lave en klar plan, samle undervisningsmaterialer, gennemføre målrettede øvelser, bruge valgte historier; at lave en tydelig introduktion, tage næste skridt, tilpasse de næste trin...)	Optage traditionelle historier (f.eks. at lave et mentalt arkiv til lagring og genkaldelse af historier, gemme historier på skrift eller ved at optage på elektroniske lyd- eller billedmedier...)	Promovere sin virksomhed (f.eks. at lave netværksarbejde, visitkort, en hjemmeside; at skrive en kort præsentationstekst, beskriv dine fortælletilbud, bruge sociale medier, udsende pressemateriale...)
Afprøve forskellige teknikker og tilgange (f.eks. at arbejde ud fra lærebøger, deltage i workshops, udveksle øvelser, tage ved lære af andre kunstformer...)	Mestre narrativ og sprog (f.eks. at fortælle i narrative strukturer, være bevidst om syntaks og grammatik, udvide dit ordforråd; at tilpasse sprog til alder eller målgruppe, variere dit sprog fra daglig tale til poetisk...)	Eksperimentere (dvs. at tænke abstrakt: tænke ud af boksen; improvisere i en rammesætning; at variere, kombinere og lege med forskellige elementer; at afprøve muligheder; at frigøre dig fra det sikre og tillade tilfældigheder, udforske forskellige stilarter...)	Vær forberedt og fokuseret (f.eks. at overholde tiden, tjekke de lokale forhold; varme op, koncentrere dig; håndtere sceneskræk; ikke lade dig rive med af følelser i fortællingen, håndtere reaktioner fra publikum, ikke lade dig slå ud af udfordrende omstændigheder...)	Igangsætte fortælleøvelser og -opgaver (f.eks. at give klare instruktioner; at opbygge forløbet i logiske trin, at tilpasse niveau og tempo; at give klar og konstruktiv feedback; at give plads til gentagelser og forbedringer...)	Mestre teknikker inden for anvendt historiefortælling (f.eks. teknikker til at skabe et trykt læringsrum, støtte personlig udvikling, styrke identitetsfølelse, genoplive minder, udvikle sprogbrug, promovere virksomheder, formidle viden på en ny måde, levendegøre kulturarv...)	Arkivere traditionelle historier (f.eks. at lade historierne indgå i en større rammefortælling, udvikle et overblik, gøre information om traditionen tilgængelig...)	Administrere sin virksomhed (f.eks. at lave aftaler, holde styr på din kalender, udforme kontrakter, holde regnskab, søge om fondsmidler...)
Betragte analysere andres arbejde (f.eks. at gå til fortælleforestillinger, opsoge andre kunstformer, reflektere og diskutere...)	Mestre mundtlige fortælle teknikker (f.eks. at lave en fængende begyndelse og en tydelig slutning; at bygge op til klimaks; at tilføje beskrivelser, dialog, kontrast, gentagelser; at lave skift i tid, sted, karakterer; at lege med rytme, stilhed, humor, spænding; at fortælle fra forskellige perspektiver...)	Skabe (dvs. at blive konkret: at undfange idéer og udføre dem; at visualisere og konkretisere dine tanker; at træffe kunstneriske valg; at skære til og finpudse; at skabe nye fortællinger...)	Håndtere tekniske forhold, tid og sted (f.eks. at være opmærksom på lys- og lydforhold; at være tilpas i rampelyset, bruge mikrofonen rigtigt; at udnytte rummets muligheder, holde dig inden for tidsrammen, tilpasse dig de aktuelle rammer...)	Støtte individuelle- eller gruppelæringsprocesser (f.eks. at sørge for et godt læringsmiljø, finde en passende balance mellem tryghed og udfordring; at hjælpe eleverne med at blive opmærksomme på egne evner og udfordringer; at inspirere og invitere til at vokse...)	Understøtte gruppedynamikker og processer (f.eks. at understøtte gensidig tillid, sætte grænser, invitere til deltagelse, bevare balancen mellem gruppe og individ...)	Holde traditionelle fortællinger i live (f.eks. at fortælle traditionelle historier, bevare de traditionelle rammer, udøve traditionelle skikke, formidle traditionen via fortælle arrangementer, traditionelle arrangementer, på story-walks, historiske steder, museer...)	Organisere aktiviteter (f.eks. at organisere øvemuligheder, fortælleforestillinger, workshops, festivaler, offentlige arrangementer...)
Reflektere over egen praksis og udvikling (f.eks. at blive bevidst om egne evner, udfordringer og blinde vinkler; at evaluere din arbejdsproces og dit produkt, tilpasse din plan, udpege næste skridt, begrunde dine valg...)	Udvikle en arbejds metode og -indstilling (f.eks. at opstille realistiske mål, lægge og følge en plan, sigte efter kvalitet; at arbejde fokuseret og effektivt, at reflektere over feedback, være vedholdende; vedligeholde krop og stemme...)	Finde sit personlige udtryk (f.eks. at være autentisk, finde dit eget sproglige udtryk, lave din egen fortolkning, tilføje personlige elementer, udvikle din personlige stil...)	Indleve sig i historien og opbygge publikumskontakt (f.eks. at genkalde dig historien og visualisere den; at nå ud til hele publikum; få øjenkontakt, interagere, påvirke publikum, være opmærksom på og reagere på publikums respons, tilpase dig situationen, improvisere; at hilse på publikum, modtage bifald...)	Evaluere læringsresultater (f.eks. jævnligt at tilbyde feedback; at lade eleverne reflektere over eget produkt og proces; at organisere fremlæggelser, invitere en intern eller ekstern bedømmer, som giver feedback; at lave en skriftlig evaluering...)	Evaluere projektresultater ved anvendt historiefortælling (f.eks. at lave en opsamling, lave en spørgeundersøgelse, at følge op...)	Give traditionelle fortællinger videre (f.eks. ved at inspirere og videregive til andre, udgive bøger, fremhæve og være kritisk overfor fortællingernes værdier og tankesæt...)	Være innovativ (f.eks. at opdage nye lokaliteter til fortælling, tiltrække nye målgrupper, udforske online muligheder...)

BEMÆRK:

De første fire kompetencedomæner RESEARCHER - HÅNDVÆRKER - KUNSTNER - PERFORMER er de basale domæner.

- Enhver udøvende fortæller, uanset om man er amatør eller professionel, bør dygtiggøre sig indenfor disse (domæner) på lavt til højt niveau i forhold til den Europæiske Referenceramme for Kvalifikationer (EQF)

De sidste fire kompetencedomæner UNDERVISER - ANVENDER - TRADITIONSBÆRER - IVÆRKSÆTTER er supplerende domæner.

- Ikke alle udøvende fortællere skal eller vil gøre det hele. Det afhænger af den enkelte historiefortællers valg, ønsker, behov og tradition.

